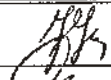
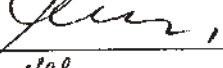

**OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
CIEPŁOWNICTWA**

STOŁECZNEGO PRZEDSIĘBIORSTWA ENERGETYKI CIEPLNEJ

02-104 Warszawa, ul. Walentego Skorochód Majewskiego 3

***Ocena skuteczności działania urządzenia „Lapis – ex” do usuwania
osadów z wewnętrznych powierzchni przewodów.***

Autor	mgr Jadwiga Gross	
Współpraca	inż. Wojciech Mazurkiewicz	
Kier. Pracowni	mgr Jadwiga Gross	
Konsultant		

Dyrektor OBRC
DYREKTOR

mgr inż. Stefan Sikora

Zleceniodawca   Pion Eksploatacji SPEC
Warszawa, ul. Batorego 2,

Warszawa, lipiec 2002 r.

1. Podstawa realizacji pracy.

Podstawą realizacji pracy były uzgodnienia dokonane w III i IV kwartale 2001 r. pomiędzy przedstawicielami: Pion P, ZEC Ochota oraz OBRC, a także ujęcie tematu w planie pracy OBRC na 2002 r. – zaakceptowanym przez SPEC w styczniu 2002 r.

2. Przedmiot pracy.

Przedmiot pracy stanowiły urządzenia „Lapis – ex”, wypożyczone bezpłatnie przez P.P.H.U. „Compedox”.

3. Cel pracy.

Celem pracy była ocena skutków działania urządzeń „Lapis – ex” na bezinwazyjne tj. bez działania środkami chemicznymi, usuwanie osadów z wewnętrznych powierzchni przewodów zamontowanych w warszawskim systemie ciepłowniczym.

4. Zakres i metodyka badań.

W ramach badań wykonano następujące prace:

- rozmowy, uzgodnienia z Pionem P, ZEC Ochota oraz PPHU Compedox,
- zapoznanie się z dokumentacją techniczną urządzeń „Lapis – ex”,
- wizje lokalne w celu wytypowania wspólnie z ZEC Ochota miejsc montażu urządzeń „Lapis – ex”,
- udział w montażu i demontażu urządzeń „Lapis –ex”
- badania makroskopowe wycinków przewodów dostarczonych do OBRC przez ZEC Ochota oraz przedstawiciela PPHU Compedox, a także wyciętych przez OBRC,
- opracowanie wyników badań wraz z dokumentacją fotograficzną.

5. Wprowadzenie.

Urządzenia ciepłownicze, w tym przewody, podczas eksploatacji w warszawskim systemie ciepłowniczym pokrywają się warstwą osadów zawierających w swoim składzie głównie związki żelaza.

Osady te powodują obniżenie sprawności urządzeń. Biorąc pod uwagę szczególne warunki na jakich pracują urządzenia i przewody, na terenie ZEC-u Ochota, w obszarze podległym obwodom mistrzowskim w Ursusie, postanowiono zamontować urządzenia „Lapis – ex” na tym terenie.

OBRC sugerowało montaż tych urządzeń na przewodach ciepłowniczych doprowadzających wodę sieciową z EC Ursus – Media do Osiedli Miś i Niedźwiadek.

Ostatecznie po konsultacjach z ZEC Ochota wytypowano na miejsca montażu urządzeń „Lapis – ex” trzy węzły ciepłownicze w budynkach zaopatrywanych w wodę grzewczą dla instalacji centralnego ogrzewania z kotłowni lokalnej.

Równolegle po uzyskaniu dodatkowego urządzenia „Lapis – ex”, zamontowano je na instalacji centralnego ogrzewania w budynku OBRC przy ulicy Majewskiego 3. Chcąc wyrobić sobie pogląd jak urządzenie „Lapis – ex” działa na osady usytuowane na wewnętrznych powierzchni instalacji ciepłej wody tj. instalacji wykonanej z rur stalowych ocynkowanych eksploatowanej przez dłuższy czas w systemie ciepłowniczym m. st. Warszawy, uzgodniono z przedstawicielem PPHU Compedox, że OBRC oceni skutki działania tego urządzenia na podstawie dostarczonych przez Niego wycinków przewodów.

6. Zasada działania urządzenia „Lapis – ex”.

„Lapis – ex” jest urządzeniem elektronicznym, którego działanie zostało oparte na wykorzystaniu pola elektromagnetycznego o stałym zasilaniu, stosowanym w przypadku występowania problemów związanych z tworzeniem się osadów na urządzeniach i przewodach przez które płynie woda. Jego zadaniem jest wyeliminowanie głównie tworzenia się osadów pochodzenia wapniowego, poprzez zmianę budowy krystalicznej związków wapnia. W warszawskim systemie ciepłowniczym od wielu lat na przewodach:

- wewnętrznych instalacji c.o.

- wewnętrznych instalacji c.w.u.

a także zewnętrznych sieci ciepłowniczych tworzą się osady mieszane, ze znaczącą przewagą związków pochodzących z korozji tych przewodów, czyli związków żelaza. Zasadne zatem było przebadanie czy urządzenia „Lapis – ex” działają również na te osady a więc, czy:

- powodują zmiękczenie tych osadów i w efekcie ich wypłukiwanie,
- zabezpieczają ścianki rur przed osadzaniem się kolejnej partii osadów.

Budowa, instrukcja montażu oraz obsługi, urządzenia „Lapis – ex” została opracowana przez PPHU Compedox na str. 3 – 9 firmowych instrukcji. Strony te zostały załączone poniżej.

7. Prace badawcze.

Pracownicy ZEC Ochota wykonali wszelkie prace związane z demontażem odcinków przewodów pobranych do badań, przed montażem urządzeń „Lapis – ex” jak również po trzech miesiącach działania tych urządzeń.

Urządzenia „Lapis – ex” zostały zamontowane w węzłach cieplnych niżej wymienionych obiektów.

7.1. Węzeł cieplny przy ul. Sosnkowskiego 13 – Ursus Montaż na przewodzie zasilającym Ø 65 instalację c.o. eksploatowaną >10 lat.

Data montażu 24.01.2002 r.

Data demontażu 27.04.2002 r.

Czas pracy 3 miesiące.

Uzyskano pozytywny efekt w postaci zmniejszenia się ilości osadu na powierzchni wewnętrznej przewodu – co obrazują fotografie.

7.2. Węzeł cieplny przy ul. Sosnkowskiego 16 – Ursus Montaż na przewodzie zasilającym Ø 65 instalację c.o. eksploatowaną >10 lat.

Data montażu 24.01.2002 r.

Data demontażu 27.04.2002 r.

Czas pracy 3 miesiące.

Uzyskano pozytywny efekt w postaci zmniejszenia się ilości osadu na powierzchni wewnętrznej przewodu – co obrazują fotografie.

7.3. Węzeł cieplny przy ul. Torpedy 47 na przewodzie zasilającym Ø 65 instalację c.o. eksploatowaną >10 lat.

Data montażu 24.01.2002 r.

Data demontażu 27.04.2002 r.

Czas pracy 3 miesiące.

Uzyskano wyraźnie pozytywny efekt w postaci znacznego zmniejszenia się ilości osadu na powierzchni wewnętrznej przewodu – co obrazują fotografie.

7.4. Węzeł cieplny przy ul. Majewskiego 3 na przewodzie zasilającym Ø 80 instalację c.o. eksploatowaną około 2 lat.

Data montażu 2.02.2002 r.

Data demontażu 24.06.2002 r.

Czas eksploatacji około 4 miesiące.

Pomimo iż wycinek przewodu pobrany przed montażem urządzenia „Lapis – ex” nie zawierał znaczących ilości osadu na wewnętrznych powierzchniach to efekty działania urządzenia „Lapis –ex” są widoczne - brak jakiegokolwiek osadu.

7.5. Węzeł cieplny przy ul. Bruna 28 na przewodzie zasilającym Ø 75 instalację ciepłej wody eksploatowaną 10 lat.

Data montażu 15.02.2002 r.

Data demontażu 28.05.2002 r.

Czas eksploatacji ponad 3 miesiące.

Uzyskano najbardziej pozytywny i wyraźny efekt. Wycinek przewodu pobrany z instalacji przed montażem urządzenia „Lapis – ex” pokryty był równomiernie bardzo silnie spęczczonym jasno –rdzawym osadem. Pęcherze łączyły się ze sobą a ich maksymalna wysokość dochodziła do 12 mm. Po trzech miesiącach działania urządzenia „Lapis – ex” osad uległ wyraźnemu „skruszeniu”. Część osadu odpadła od podłoża, pozostała część uległa wyraźnemu ścieleniu. Maksymalna wysokość pozostałych pęcherzy wynosi 4 mm.

8. Podsumowanie. Wnioski.

8.1. Urządzenie „Lapis –ex” są łatwe w montażu, nie wymagają specjalnej obsługi.

8.2. Efektem działania urządzeń „Lapis – ex” było zmniejszenie się ilości osadów występujących na wewnętrznych powierzchniach przewodów.